

Małgorzata Adamczak

Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
malgorzata.adamczak@amu.edu.pl

Aurelia Grejner

Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
a.grejner@uwm.edu.pl

II Ogólnopolska Konferencja Komisji ds. Wydawnictw Naukowych przy KRASP „Wydawnictwo naukowe w XXI wieku – jak technologie cyfrowe zmieniają komunikację naukową”. Perspektywa uczelnianego wydawcy i uczelnianego bibliotekarza

Streszczenie: Celem konferencji było określenie najważniejszych problemów finansowania komunikacji naukowej w Polsce, oczekiwań i potrzeb uczestników tego procesu oraz stworzenie szkicu zmian koniecznych dla rozwoju cyfrowego publikowania, jak i możliwości pozyskania na nie funduszy. Konferencja złożona była z sesji plenarnej, podczas której przedstawiono m.in. raport ze stanu cyfryzacji wydawnictw w Polsce w roku 2022, a także omówiono główne kierunki rozwojowe komunikacji naukowej; dwóch równoległych sesji dotyczących modeli finansowania wydawnictw naukowych oraz rynku publikacji cyfrowych i związanych z nim potrzeb autorów, czytelników, wydawców. Zakończyła się panelem moderatorów, podczas którego dokonano podsumowania wszystkich debat.

Słowa kluczowe: komunikacja naukowa, publikacje naukowe, wydawnictwo naukowe, wydawnictwo uczelniane, finansowanie nauki, otwarty dostęp, otwarta nauka, platforma czasopism, elektroniczne narzędzia publikacyjne, proces wydawniczy

Wprowadzenie

W związku z postępującą rewolucją cyfrową pilną potrzebą środowiska naukowego stała się możliwość szerokiej oraz sprawczej dyskusji na temat rozwoju i przyszłości publikowania naukowego, zwłaszcza publikowania elektronicznego, w której to dyskusji swoje oczekiwania, a także pomysły mogliby przedstawić uczestnicy procesu: wydawcy instytucji publicznych oraz komercyjni, naukowcy, bibliotekarze, firmy oraz instytucje budujące elektroniczne platformy dystrybucji treści naukowych, decydenci na poziomie władz uczelni, organizacje wspierające naukę oraz władze publiczne. W tym celu z inicjatywy Fundacji Rektorów Polskich w uzgodnieniu z Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) powołano Komisję ds. Wydawnictw Naukowych przy KRASP na kadencję 2020–2024. Zainicjowana w ten sposób ogólnopolska debata jest bardzo ważnym przyczynkiem do rozwiązywania problemów, z którymi borykają się naukowcy, uczelnie, jak i jednostki uczelniane odpowiedzialne za proces wydawniczy.

Pierwsza konferencja pt. „Publikacje naukowe w Polsce – stan spraw i kierunki zmian” zorganizowana została 3 listopada 2021 r. i stanowiła podsumowanie sytuacji wydawnictw naukowych, a także oczekiwań środowiska naukowego w zakresie wsparcia efektywnego publikowania. Materiały z konferencji oraz raport ze stanu rzeczy – „Biała Księga” – dostępne są na stronie [konferencji](#)¹.

Kontynuacja podjętej problematyki zaowocowała w roku 2022 przygotowaniem trzech webinarów poświęconych publikowaniu monografii naukowych w otwartym dostępie oraz [drugą edycją konferencji](#), która miała miejsce 9 listopada br. Jej tematem była dyskusja nad stanem cyfryzacji procesów wydawniczych oraz upowszechnianiem publikacji poprzez platformy elektroniczne w wydawnictwach naukowych w Polsce z uwzględnieniem aspektu otwartej nauki. Kluczowymi zagadnieniami, które poruszono, były sposoby finansowania oraz zapewnienia właściwej infrastruktury informatycznej, aby komunikacja naukowa w Polsce była efektywna, a także potrzeby autorów i czytelników w stosunku do materiałów cyfrowych. Celem dyskusji było określenie, w jakim zakresie potrzeba ministerialnej strategii cyfrowej transformacji uczelni i nauki oraz zapewnienia przez państwo odrębnego budżetu przeznaczonego z jednej strony dla naukowców-autorów, a z drugiej dla wydawców, bibliotek oraz komercyjnych dostawców repozytoriów i baz danych.

Patrząc na problem z perspektywy uniwersyteckiego wydawcy oraz bibliotekarza, zasadniczą kwestią staje się pytanie o miejsce w procesie komunikacji naukowej, jakie przewidziano dla wydawnictw akademickich, wytwarzających przeważającą większość monografii naukowych w Polsce, oraz bibliotek uczelnianych, coraz bardziej zaangażowanych w upowszechnianie zasobów elektronicznych poprzez rozwój instytucjonalnych platform i elektronicznych narzędzi do publikowania i systemowego rozpowszechniania dorobku naukowców (zwłaszcza czasopism).

Konferencja miała charakter hybrydowy i zgromadziła 80 osób na miejscu, w murach gościny Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie oraz 200 osób łączących się z panelistami zdalnie. Partnerami konferencji byli: Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, Fundacja Rektorów Polskich, Polska Izba Książki, Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych, Konferencja Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich, Wolters Kluwer, PWN, Helion. Partnerzy medialni wydarzenia to: Forum Akademickie, Biblioteka Analiz oraz Prawo.pl. Sponsorem konferencji było Stowarzyszenie Autorów i Wydawców Copyright Polska.

Sesja plenarna: Pejzaż cyfrowej komunikacji naukowej w Polsce – co osiągnęliśmy, jakie wyzwania stoją przed nami?

Moderator sesji, przewodniczący Komisji ds. Wydawnictw Naukowych, Andrzej Chrzanowski (Polska Izba Książki) powitał wszystkich zaproszonych gości i uczestników. Podziękował za podjęte starania gospodarzowi wydarzenia, reprezentującej władze Akademii Pedagogiki

¹ Wszystkie odesłania do stron internetowych przedstawiają wersję aktualną w dn. 16.11.2022 r.

Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie Prorektor ds. kształcenia, dr hab. Barbara Pasamonik, prof. APS, oraz organizacjom wspierającym konferencję i jej sponsorowi.

Punktem wyjścia do dalszej dyskusji był raport o cyfryzacji procesów publikacyjnych w Polsce zaprezentowany przez dr Agnieszkę Kałowską-Majchrowicz (Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego), dlatego zostanie on przedstawiony bardziej szczegółowo. Z danych Biblioteki Narodowej wynika, że spośród 15 największych wydawców monografii naukowych 9 stanowią wydawnictwa uczelniane i instytuty PAN, wytwarzając 60% monografii w ww. grupie oraz 63% odsetka produkcji pierwszych 100 wydawnictw. Sektor prywatny dominuje w zakresie wydań podręczników akademickich oraz publikacji z dyscypliny prawa i administracji. Wśród 21 największych wydawców czasopism naukowych 13 to wydawnictwa uniwersyteckie. Niemal połowa zgłoszonych do BN tytułów znalazła się na ostatniej opublikowanej liście czasopism MEiN ([Biblioteka Narodowa / Ruch Wydawniczy w Liczbach](#)).

Raport o cyfryzacji procesów publikacyjnych w Polsce opracowany został w oparciu o wyniki badań ankietowych. Na wysłane kwestionariusze odpowiedziało 13% wydawców, spośród których 92% stosuje formaty cyfrowe. W wersji elektronicznej ukazuje się 42% monografii autorskich, podręczniki stanowią 3%. Praktycznie wszystkie czasopisma ukazują się w wersji cyfrowej (99%), w tym 73% stosuje język angielski jako środek upowszechniania treści. W grupie monografii odsetek anglojęzycznych treści to 26%. Wydawcy monografii i podręczników cyfrowych stosują przede wszystkim format PDF, rzadko epub i mobi. HTML i XML, odczytywane przez roboty wyszukiwarek, nie są w ogóle stosowane. W czasopismach HTML oraz XML wdrażany jest częściej. Z badanej próby aż 80% treści czasopism i 53% monografii autorskich od razu po opublikowaniu trafia do otwartego dostępu. Wdrożenie cyfrowego identyfikatora obiektów DOI zadeklarowało 71% wydawców i 92% redakcji czasopism.

W czasopismach stosuje się szerszy zestaw metadanych, również w języku angielskim. Redakcje czasopism czterokrotnie częściej niż wydawcy monografii używają profesjonalnych platform publikacyjnych. Ponad 38% wdrożyło oprogramowanie typu *open source*, np. Open Journal Systems (OJS), lecz jednocześnie 23% redakcji uważa, że obecność na takich platformach ich nie dotyczy. 77% wydawców monografii nie korzysta z profesjonalnych narzędzi do zarządzania procesem publikacyjnym (tylko 3% wdrożyło system Open Monograph Press, produkt analogiczny do OJS tego samego dostawcy). Cyfrowe podręczniki stanowią margines produkcji, zaledwie 3%, z czego w trzech formatach jednocześnie (pdf, epub i mobi) opublikowano 16% podręczników. Tylko jedna oficyna udostępnia podręczniki bezpłatnie. Większość ankietowanych (65%) uważa, że wydawnictwa jako jednostki organizacyjne nie są adresatami dostępnych źródeł finansowania, jak wewnętrzne programy uczelni, subwencje ministerialne, granty i programy naukowe, i że pozostają poza obiegiem informacyjnym.

Dr Maciej Maryl (Centrum Humanistyki Cyfrowej, Instytut Badań Literackich PAN) przedstawił konieczność wdrożenia zasad FAIR i płynnego dostępu do publikacji cyfrowych jako elementów ważnych dla lepszego ich rozpowszechniania za pomocą nowych technologii. Przyszłość komunikacji naukowej zawarł w modelu 5I: Interoperacyjność, Infrastruktura, Interdyscyplinarność, Interesariusze, Inkluzywność. W tym kontekście ważna jest również ewaluacja

uwzględniająca różnorodność praktyk badawczych, ocenę jakościową wspieraną wskaźnikami ilościowymi oraz ograniczenie stosowania rankingów.

Zagadnienie rozwoju otwartej nauki i jej szczególną rolę w komunikacji naukowej w czasie rewolucji cyfrowej omówił prof. dr hab. Marek Niezgodka (doradca rektora Politechniki Śląskiej i przewodniczący Rady ds. Cyfryzacji przy Uniwersytecie Medycznym w Lublinie). Zwrócił też uwagę na strategie instytucji międzynarodowych, takich jak UNESCO czy uczelnie zrzeszonych w European University Association w tym zakresie. Podjęcie przez KRASP wiodącej roli w kształtowaniu krajowego systemu komunikacji naukowej wsparłoby zrównoważony model współpracy z polskimi wydawcami naukowymi oraz tworzenie jakości konkurencyjnej na rynku międzynarodowym.

Wystąpienia podsumowała prof. dr hab. Elżbieta Żądzińska (Uniwersytet Łódzki, KRASP), odnosząc się dodatkowo do problemów, z jakimi spotykają się młodzi naukowcy, którzy chcą opublikować swoje prace oraz do kwestii szerokiego udostępniania badań i danych badawczych, a także nadmieniła, jak wygląda organizowanie dostępu do baz danych i wiedzy z punktu widzenia rektora dużego uniwersytetu.

Sesje równoległe: Pion A – Finanse

Sesje poświęcone problemom finansowania komunikacji naukowej podzielone zostały na dwie części, podczas których analizowano następujące problemy:

1. W jakich obszarach państwo powinno wspierać działalność wydawnictw naukowych?
2. Innowacyjne modele biznesowe – jak sprzedawać treści naukowe w XXI wieku?

Pierwszą część poprowadziła prof. dr hab. Ewa Okoń-Horodyńska (Polska Akademia Nauk), a zaproszonymi panelistami byli: Beata Jankowiak-Konik (Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego), dr hab. Agnieszka Olechnicka, prof. UW (Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych – EUROREG, Uniwersytet Warszawski), prof. dr hab. Jacek Raciborski (Wydawnictwo Naukowe Scholar), dr Jakub Szprot (Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego, Uniwersytet Warszawski).

Prof. E. Okoń-Horodyńska rozpoczęła dyskusję poruszając problem instrumentalizacji nauki i jej źródeł, alokacyjnej i regulacyjnej funkcji państwa oraz barier w finansowaniu nauki. Uczestnicy przedstawiając swoje opinie wskazali, że polityka państwa dotycząca publikowania naukowego w Polsce ogranicza się właściwie do gry ewaluacyjnej, a naukowcy oraz wydawcy muszą się dostosować do zmiennych i nietransparentnych zasad oceny. Brak strategii wydawniczej w skali kraju ogranicza możliwość długofalowego rozwoju wydawnictw i redakcji czasopism. Instrumentalizacja nauki prowadzi do spadku prestiżu nauki i zwiększa jej lokalność. Na podstawie danych ministerialnych zauważalny jest spadek zaangażowania państwa w finansowanie monografii i tłumaczeń, brak też finansowania podręczników; powstały jedynie programy dla czasopism. Są to jednak rozwiązania projektowe – krótkotrwałe, potrzeba zaś strategii stałego wsparcia wydawnictw oraz rozwoju jednolitej infrastruktury publikacyjnej i danych badawczych, zwłaszcza w kontekście rozwoju otwartej nauki i polityki

zarządzania danymi badawczymi. Wciąż istnieje problem dużych zasobów finansowych trafiających do firm komercyjnych. Wydawnictwa uczelniane ze względu na misyjny charakter utrzymują się dzięki wsparciu instytucji macierzystych. Mimo trudności finansowych zapewniają dbałość o wysoką jakość procesu wydawniczego, choć dodatkowym problemem stało się tempo wydawania prac (a pewnych etapów nie da się skrócić bez szkody dla jakości książki) oraz skok technologiczny wymagający dodatkowych funduszy.

Moderator drugiej części, Włodzimierz Albin (Wolters Kluwer) poprosił gości debaty, aby przedstawili najnowsze trendy w sprzedaży i udziałach na rynku wydań drukowanych i elektronicznych. Zaproszonymi byli: Marta Błaszczńska (OPERAS-PL, Centrum Humanistyki Cyfrowej Instytutu Badań Literackich PAN), dr Magdalena Karciarz (Wydawnictwo Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu), Anna Lubczyńska-Lafuente (Wydawnictwo Naukowe PWN), Tomasz Psonka (Elsevier).

W wypowiedziach panowała zgodność co do tego, że dąży się obecnie do agregowania zasobów i budowy platform wiedzy, a sprzedaż koncentruje się na zbiorach książek. Analizowane są możliwości poszerzania odbiorców baz wiedzy o grupy zainteresowane dostępem do kolekcji informacji; monografię traktuje się jako podzielne części. Są też grupy odbiorców, jak studenci prawa, którzy wybierają tradycyjne książki. Jednak udział wersji drukowanych w rynku treści naukowych spada i przedstawiciele firm prywatnych opowiadali się za dążeniem do cyfryzacji nakładów (nawet do 100%; w przypadku takiego rozwiązania druk odbywa się wyłącznie na życzenie). Otwieranie zasobów cechuje się zróżnicowanym podejściem. Zwrócono uwagę, że koszt bezpłatnego dostępu jest ponoszony zawsze, lecz może być rozłożony w różny sposób w cyklu wydawniczo-dystrybucyjnym. Podano przykład dużej firmy z bardzo małym udziałem książek w otwartym dostępie, która mimo to miesięcznie notuje dziesiątki tysięcy wejść unikatowych użytkowników. Z drugiej strony padły głosy, że otwieranie wysokiej jakości zasobów naukowych jest konieczne ze względu na rozwój otwartej nauki, finansowanie badań z pieniędzy publicznych i społeczną wartość nauki. Wskazano projekty międzynarodowe, które wspierają wydawców cyfrowej humanistyki i poprzez analizę ich potrzeb rozwijają dostosowaną do nich infrastrukturę informatyczną. Nieszablonowe, cyfrowe osiągnięcia naukowe powinny być oceniane na równi z publikacjami tradycyjnymi i potrzebne są nowe rozwiązania w tym zakresie. Również dla wydawnictw uczelnianych polityka oceny państwa ma zasadnicze znaczenie przy wyborze formy i formatu publikowania, określaniu wielkości nakładu, otwieraniu dostępu do treści itp. Obecny trend to publikowanie głównie w formie elektronicznej, a pozostawienie w druku serii o szczególnych walorach estetycznych, edycyjnych lub druk na potrzeby konkretnych czytelników.

Sesje równoległe: Pion B – Potrzeby

Sesje poświęcone potrzebom w zakresie nowoczesnej komunikacji naukowej zostały zatytułowane:

1. Cyfrowe monografie – czego potrzebują autorzy i czytelnicy, co mogą zaoferować wydawcy?

2. Cyfrowe podręczniki akademickie – czego potrzebują autorzy i czytelnicy, co mogą zaoferować wydawcy?

W pierwszym panelu pytania zadawała Aurelia Grejner (Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych). Do dyskusji zaproszono cztery osoby: dr Anetę Drabek (Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego), Beatę Klytę (Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego), dra hab. Bartłomieja Szleszyńskiego, prof. IBL PAN (Centrum Humanistyki Cyfrowej, Instytut Badań Literackich PAN), Bartłomieja Więckowskiego (Elsevier).

Wydawcy mają bardzo zróżnicowane doświadczenia w zakresie publikowania monografii cyfrowych i różne modele biznesowe dotyczące dostępu do treści elektronicznych. Często jednak wersje cyfrowa i papierowa monografii współistnieją ze sobą. Wszyscy prelegenci podkreślali, że cyfrowa postać monografii umożliwia nieograniczony i szybki dostęp do wiedzy, wyników badań naukowych, i co się z tym wiąże, zapewnia międzynarodową rozpoznawalność autorów oraz lepsze wyniki w krajowej ewaluacji naukowej. Rozmawiano także o technicznych aspektach przygotowania plików, formatach zapisu monografii oraz metadanych. Poruszono zagadnienie platform publikacyjnych. Analizowano potrzeby czytelników w zakresie korzystania z cyfrowych treści na podstawie doświadczeń wydawców i bibliotekarzy. Można było także spojrzeć na te wszystkie zagadnienia w kontekście Nowej Panoramy Literatury Polskiej projektu Centrum Humanistyki Cyfrowej Instytutu Badań Literackich PAN. Zauważono, że należy pilnie opracować nową definicję monografii naukowej, uwzględniając m.in. różnorodne formaty cyfrowe, ponieważ obecnie często są one jedynie odwzorowaniem wydań drukowanych. Dobra komunikacja naukowa wymaga też ujednoczenia metadanych i automatycznej ich wymiany. Usprawnieniem komunikacji między wydawcami a bibliotekami i innymi podmiotami będzie zamieszczenie na stronach wydawniczych jednoznacznych informacji na temat polityki w zakresie wydań elektronicznych, stosowanych licencji, czasowego embarga itp. Potrzebna jest również lepsza dystrybucja monografii cyfrowych do bibliotek naukowych oraz system informacji o e-bookach, w tym możliwościach ich pobierania od wydawców, rozsyłany do szerokiego grona bibliotek. Należy również podkreślić rolę właściwie przygotowanego technicznie pliku, w tym kompletność metadanych, również zaktualizowanych w samym pliku pdf, jego dobrą jakość, stosowanie trwałych identyfikatorów cyfrowych, właściwej konstrukcji abstraktu/streszczenia i słów kluczowych.

Drugi panel poprowadził dr Mariusz Luterek (Uniwersytet Warszawski), a prelegentami byli: Karolina Grodecka (Centrum E-Learningu Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie), Adam Sieradzki (Grupa Wydawnicza Helion), prof. dr hab. Barbara Sosińska-Kalata (Uniwersytet Warszawski), Danuta Szewczyk-Kłós (Biblioteka Główna Uniwersytetu Opolskiego, Konferencja Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich), Natalia Wojciechowska (Wydawnictwo Naukowe PWN).

Wydawnictwa komercyjne, a zwłaszcza wydawcy edukacyjni mają duże doświadczenie w zakresie przygotowywania podręczników cyfrowych, dlatego warto czerpać wzorce z tego sektora. Przygotowanie cyfrowych podręczników wraz z bogatym materiałem uzupełniającym jest bardzo kosztowne i wymaga dodatkowego zaangażowania autorów. Jak wynika z pro-

wadzonych analiz, współcześni odbiorcy są szczególnie zainteresowani wszelkimi materiałami wizualnymi dołączonymi do podręczników. Studia stają się coraz bardziej interdyscyplinarne, co sprawia, że studenci różnych wydziałów często korzystają z tych samych publikacji w tym samym czasie. Korzystanie z wersji cyfrowych jest znacznie wygodniejsze, ograniczone jednak liczbą wykupionych licencji lub udostępnianiem w trybie wypożyczeń, a nie jednoczesnego dostępu. Programy ministerialne skierowane do czasopism pozwoliły na znaczny postęp w zakresie cyfrowej transformacji, dlatego analogiczne programy skierowane do autorów i wydawców podręczników oraz monografii również przyspieszyłyby przemiany w tym zakresie. Łatwy i zgodny z prawem dostęp do podręczników jest niezwykle ważny dla wykładowców tworzących materiały na zajęcia dydaktyczne oraz studentów. Przykładowo Centrum E-Learningu Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie publikuje cyfrowe materiały dydaktyczne, umożliwia zdobycie nowych kompetencji, udostępnia technologię i wspiera rozwój zawodowy dydaktyków. Brak punktów ministerialnych dla autorów podręczników spowodował znaczący spadek liczby nowych podręczników akademickich. Przywrócenie systemu motywującego naukowców powinno spowodować odwrócenie tej tendencji. Obecnie jedynie publikowanie podręczników prawniczych i medycznych jest opłacalne – głównymi wydawcami tego typu publikacji są prywatni wydawcy.

Sesja plenarna: W jakim zakresie potrzebna jest ministerialna strategia/plan cyfrowej transformacji uczelni i nauki w aspekcie publikacyjno-dostępowym oraz udział KRASP w przygotowaniu takiej strategii? Wskazanie priorytetowych tematów dla kolejnych konferencji KWN przy KRASP

W ostatniej części moderatorzy sesji dokonali podsumowania wyłonionych w trakcie dyskusji problemów, z których najważniejszymi są: potrzeba konsolidacji wydawców i uczelni oraz ścisłej współpracy wydawnictw i bibliotek uczelnianych; budowa wspólnej infrastruktury cyfrowej i tworzenie konkurencyjnych polskich baz wiedzy; zmiana myślenia o publikacjach cyfrowych jako odwzorowaniu wydań drukowanych i stworzenie właściwej definicji cyfrowej monografii i podręcznika oraz dobrych praktyk w zakresie e-publikowania. Szczegółowe rekomendacje KWN będą dostępne na stronie konferencji.

Podsumowanie

Wydawnictwa uczelniane dbające o jakość procesu wydawniczego, etykę publikacyjną i znające potrzeby autorów-naukowców razem z bibliotekami akademickimi, które mają infrastrukturę informatyczną, wykazują znajomość zagadnień efektywnego upowszechniania publikacji oraz danych badawczych, a także mają znacznie większe zasoby ludzkie, dysponują wspólnie dużym potencjałem rozwojowym w zakresie publikowania i upowszechniania elektronicznych treści naukowych tak, aby stać się liczącym uczestnikiem rynku. Takie partnerstwo wydaje się naturalne, ponieważ istnieją wspólne cele oraz zakresy działań obu jednostek, a są one sobie ostatnio jeszcze bliższe poprzez rozwój otwartej nauki i wprowadzenie w życie Planu S. Powiększają się kolekcje open access wydawców uniwersyteckich w repozytoriach uczelnianych. Powstaje coraz więcej platform czasopism uczelnianych, prowadzonych

w głównej mierze przez wydawnictwa (m.in. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego itd.), ale również przez biblioteki uczelniane (Biblioteka Uniwersytetu Opolskiego, Biblioteka Politechniki Lubelskiej). Wśród trzech największych uczelnianych platform czasopism (na każdej publikowane jest ok. 100 czasopism), dwie prowadzone są przez wydawnictwa uczelniane ([Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego](#) oraz [Wydawnictwo Naukowe UMK](#)), a jedno przez bibliotekę uniwersytecką ([Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu](#)). Powstają też inicjatywy mające na celu nawiązanie współpracy przez zespoły prowadzące platformy czasopism ([Ankieta PRESSto](#), konferencja [Wyzwania współczesnego publikowania](#)), a także centra kompetencyjne, które wspomagają monitorowanie dorobku naukowego na poziomie pojedynczego naukowca, uczelni lub wyższym (np. [MOST Wiedzy](#) w Bibliotece Politechniki Gdańskiej, [Centrum Naukometryczne](#) w Bibliotece Uniwersyteckiej w Poznaniu) i mogłyby wspierać bieżącą analizę kierunków rozwoju komunikacji naukowej oraz działania wydawnictw.

Zacieśnienie współpracy i wspólne inicjatywy mogłyby sprawić, że w polityce państwowej uwzględnione zostaną instrumenty formalne i finansowe wspierające przedsięwzięcia wydawniczo-biblioteczne, co mogłoby doprowadzić do powstania silnych jednostek konkurencyjnych w skali międzynarodowej.